

39/94

Kontrolní závěr z kontroly hospodaření s prostředky státního rozpočtu ve vybraných položkách kapitoly Ministerstvo zahraničních věcí

Předmětná kontrolní akce byla do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1994 zařazena Kolegiem NKÚ pod č. 39/94. Kontrolou bylo provedeno dodržování právních předpisů a účelnost vynaložených prostředků státního rozpočtu v neinvestiční oblasti (platy a platové náhrady, náklady a pohledávky v souvislosti s tzv. delegátskou sítí a řešení pohledávky po bývalém Federálním ministerstvu zahraničních věcí) a v investiční oblasti při výstavbě Diplomatické čtvrti Troja.

Kontrolovány byly Ministerstvo zahraničních věcí (dále jen „MZV“) a příspěvková organizace MZV - Diplomatický servis (dále jen „DS“).

Kontrolu provedla kontrolní skupina Odboru územní správy a zahraničních věcí NKÚ v průběhu září až prosince 1994. Proti dvěma kontrolním protokolům byly podány námitky, které byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námitkách. Byla podána dvě odvolání proti rozhodnutí o námitkách. Obě odvolání byla vypořádána rozhodnutím senátu NKÚ.

S e n á t Ú ř a d u (ve složení: Ing. Alexandr Růžek - předseda, Ing. Jana Krejčová a MVDr. Rudolf Němeček - členové) na svém zasedání dne 27. března 1995

s c h v á l i l usnesením č. 39/94/116
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

A. Ministerstvo zahraničních věcí

1. Při stanovení platu a platových náhrad poskytovaných pracovníkům s pravidelným pracovištěm v zahraničí porušilo MZV ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, které mimo jiné stanoví:

„Zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci plat podle tohoto zákona, nařízení příslušné vlády a v jejich rámci ...“

Uvedené ustanovení bylo porušeno tím, že MZV převzalo od Federálního ministerstva zahraničních věcí způsob poskytování platu zaměstnancům s pravidelným působištěm v zahraničí podle služební pomůcky pro vedení osobní a mzdové agendy čs. zastupitelských úřadů z roku 1991. Pomůcka vycházela z výnosu ministra zahraničních věcí č. j. 013.147/62-OS - Zásady platové úpravy pro zaměstnance zahraniční služby, který byl provedením právních předpisů, jež byly zrušeny a s účinností od 1. května 1992 nahrazeny zákonem č. 143/1992 Sb. Současně se zákonem č. 143/1992 Sb. nabyl účinnosti zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách. Oba tyto zákony nově upravily příjmy zaměstnanců včetně dotčeného okruhu těchto osob. Zatímco zákon č. 143/

/1992 Sb. v žádném svém ustanovení nepřipouští odměňování dotčených pracovníků jinak, zákon č. 119/1992 Sb. v § 17 upravuje poskytování náhrad „zaměstnanci přidělenému k výkonu práce v zahraničí, který je odměňován podle zvláštních předpisů“. V odkaze č. 6 mezi těmito příkladem uvedenými zvláštními předpisy se uvádí výnos ministra zahraničních věcí č. 013.147/62-OS, tedy výnos, který zákon č. 143/1992 Sb. současně ruší. Překonaný odkaz totiž nemůže sám o sobě ovlivnit jednoznačný výklad jiného zákonného předpisu, jehož předmětem je právě úprava platu zaměstnanců. V této souvislosti je třeba zároveň poznamenat, že MZV je ústředním orgánem, do jehož působnosti náleží i iniciativa k odstranění nesouladu mezi platnými právními předpisy, jež se týkají jeho činnosti.

Určitou úpravu pokud jde o úpravu platů uvedených pracovníků zjednálo až nařízení vlády č. 62/1994 Sb., o poskytování náhrad některých výdajů zaměstnancům rozpočtových a příspěvkových organizací s pravidelným pracovištěm v zahraničí. Teprve toto nařízení bylo pro MZV podnětem, aby od 1. března 1994 upravilo příjmy zaměstnanců zahraniční služby v souladu se zákony č. 143/1992 Sb. a č. 119/1992 Sb.

2. Při stanovení funkčního platu pracovníků s pravidelným pracovištěm v zahraničí porušilo MZV ustanovení § 3 odst. 4 zákona č. 143/1992 Sb., které stanoví:

„Plat nesmí být nižší než minimální mzda.“,

a ustanovení § 3 odst. 1 nařízení vlády České a Slovenské Federativní Republiky č. 53/1992 Sb., o minimální mzdě, které stanoví:

„Nedosáhne-li mzda (odměna) zaměstnance v kalendářním měsíci výše minimální mzdy, které mu náleží podle § 2, zaměstnavatel mu rozdíl doplatí (dále jen ‚doplatek‘).“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že MZV uplatňovalo do února 1994 skladbu tzv. zahraničního platu v členění na základní (funkční) plat a přídavek zahraniční služby (který podle přílohy k zrušenému usnesení vlády č. 151/1959 - bylo zrušeno v roce 1965 Zákoníkem práce - byl náhradou služebních výdajů nepodléhající dani ze mzdy ani platbě sociálního a zdravotního pojištění) a tento plat stanovil pod hranici minimální mzdy. Např. u pracovníků s odpracovaným plným počtem hodin v měsíci byl stanoven plat ve výši 1 550 Kč (osobní číslo 41106), 1 300 Kč (59013), 1 200 Kč (61654), 1 170 Kč (6062). V té době činila minimální mzda 2 200 Kč. Důsledkem toho bylo i to, že u těchto pracovníků bylo zdravotní pojištění hrazeno jen ve výši 99 Kč. Z uvedeného též plyne, že MZV uvažovalo pro stanovení daně ze mzdy pouze funkční plat.

3. Přiznáním statutu člena diplomatické mise delegátům, kteří v roce 1993 a 1994 vykonávali v za-

hraničí obchodní činnost v zájmu vysílajících obchodních organizací (dále jen „vysílající organizace“), překročilo MZV působnost danou mu zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění zákona č. 21/1993 Sb.

Působnost byla porušena tím, že MZV připustilo, aby převzatí pracovníci tzv. delegátské sítě z Federálního ministerstva zahraničních věcí (dříve pracovníci Federálního ministerstva zahraničního obchodu) vykonávali na zastupitelských úřadech ČR obchodní činnost a přitom požívali výhod členů diplomatické mise. Jestliže MZV upravilo pracovní náplň delegátů jako výhradní činnost v zájmu určité obchodní organizace (např. pro obchodní společnost s r. o. Stival) byl změnou pracovní smlouvy z 1. března 1994 Ing. A. Č. zařazen do funkce „ekonom Stival“ a další dohodou byl pak zařazen na funkci „odborný rada Stival Zlín“, kterou vykonával v zastupitelském úřadě v Moskvě, jde nepochybně o činnost přesahující rámec působnosti MZV. Působnost překročilo MZV tím, že ustanovení § 6 zákona č. 2/1969 Sb. ve znění zákona č. 21/1993 Sb., neobsahuje něco, co by pracovníkům MZV ukládalo nebo alespoň umožňovalo vykonávat obchodní činnost pro soukromé (fyzické nebo právnické) osoby zvláště.

4. Hrazením nákladů na činnost delegátské sítě z prostředků státního rozpočtu porušilo MZV ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), které stanoví:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity ... k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.“

a ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, které mimo jiné stanoví:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky ... Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, na opatření zakládající se na právních předpisech ...“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že MZV v roce 1993 a v první polovině roku 1994 hradilo ze státního rozpočtu převážnou část nákladů delegátské sítě, které vznikly v souvislosti s vysláním delegátů a s jejich činností v zahraničí, ale nebyly dostatečně kryty zálohami hrazenými ze strany vysílajících organizací (státních podniků a obchodních společností), v jejichž zájmu delegáti vykonávali obchodní činnost. S jednotlivými delegáty MZV uzavíralo pracovní smlouvy, avšak tito delegáti v žádném případě neplnili úkoly, které ministerstvu ukládalo ustanovení § 6 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění zákona č. 21/1993 Sb.

Celkový náklad na delegátskou síť v roce 1993 činil 214 947 017 Kč. V téže roce uhrazené zálohy (na základě uzavřených smluv mezi MZV a vysílajícími organizacemi), které vysílající organizace MZV na zabezpečení delegátské sítě uhradily, činily však jen 178 269 133 Kč a byly ukládány na depozitní účet. Do státního rozpočtu pak byly odváděny až v průběhu roku 1994. Do 26. července 1994 byly odvedeny teprve ve výši 207 579 939 Kč.

5. Hrazením nákladů na delegátskou síť MZV dále porušilo ustanovení § 6 písm. e) vyhlášky č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, které mimo jiné stanoví:

„Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny zejména ...

e) využívat právní prostředky k ochraně národního majetku ...“

Ustanovení bylo porušeno tím, že

a) MZV neuzavřelo v roce 1993 s 37 a v roce 1994 s 15 vysílajícími organizacemi smlouvy, které by zajišťovaly právní nárok MZV na úhradu nákladů delegátské sítě. Pracovněprávní, finanční a případně nájemní náležitosti delegátské sítě byly upravovány pracovní smlouvou s delegátem a Smlouvou o úpravě vztahů týkajících se činnosti obchodních delegátů v zahraničí a finančním vyrovnání s vysílající organizací (dále jen „Smlouva“).

MZV uzavřelo s vysílajícími organizacemi v roce 1993 celkem 96 těchto Smluv a v roce 1994 pak 87 Smluv. Do doby ukončení kontroly za rok 1993 neuhradilo 7 a za rok 1994 opět 7 vysílajících organizací příslušné náklady za své delegáty. V uvedených letech se jednalo o vysílající organizace, se kterými MZV neuzavřelo smlouvy;

b) při pronajímání bytových a nebytových prostor pro delegátskou síť neuzavřelo MZV s vysílajícími organizacemi v pěti případech nájemní smlouvy a neúčtovalo těmto vysílajícím organizacím nájemné. Uzavření nájemních smluv na pronájem bytů, kanceláří a garáží bylo součástí článku IV. Smlouvy. Případy neúčtování nájemného v období let 1993 a 1994 se týkaly celkem devíti vysílajících organizací. Jednalo se o nájmy na zastupitelských úřadech v Teheránu, Istanbulu, Athénách, Sofii a Berlíně.

MZV při tom nemohlo v zájmu zabezpečení nároků na úhradu vynaložených nákladů a na úhradu za další služby postupovat jinak než jejich smluvním zajištěním. V tomto směru je významné, že činnost delegátů byla hospodářskou činností vykonávanou mimo rámec působnosti vymezené MZV zákonem č. 2/1969 Sb. ve znění zákona č. 21/1993 Sb. Platilo tedy pro ni, že prostředky získané touto hospodářskou činností byly mimorozpočtovými zdroji, že výdaje na tuto činnost musí z ní být v plné výši pokryty výnosy a že výkony, práce a služby prováděné v rámci hospodářské činnosti se realizují podle obecně platných předpi-

sů. Není pochyb, že uzavírání závazků v rámci této hospodářské činnosti se muselo dít způsobem stanoveným obecně závaznými právními předpisy upravujícími občanskoprávní a obchodněprávní vztahy.

6. Nevymáháním pohledávek souvisejících s delegátskou sítí porušilo MZV ustanovení § 73 odst. 1 zákona č. 109/1964 Sb., Hospodářský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (viz ustanovení § 761 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník), které stanoví:

„Organizace, která vykonává právo hospodaření s pohledávkou státu, je povinna pečovat o to, aby všechny povinnosti dlužníka byly včas a řádně splněny, popřípadě, aby pohledávka státu byla včas uplatněna u příslušných orgánů a aby rozhodnutí těchto orgánů byla včas vykonána.“

a ustanovení § 15 odst. 2 vyhlášky č. 119/1988 Sb., které stanoví:

„Je-li dlužník v prodlení s placením dluhu, je organizace povinna vyúčtovat a vymáhat stanovené úroky z prodlení nebo stanovený poplatek z prodlení, pokud není stanoveno právním předpisem jinak.“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že MZV vyvíjelo od vysílajících organizací úhrady nákladů služeb poskytovaných delegátům nedostatečně (jen upomínkou) a do doby ukončení kontroly nepřistoupilo ani v jednom případě k uplatnění práva na dlužné částky zvýšené o úroky nebo poplatky z prodlení soudní cestou. K 31. 10. 1994 byly vedeny pohledávky za vysílajícími organizacemi za rok 1992 ve výši 26 162 680 Kčs (18 organizací), za rok 1993 ve výši 8 185 027 Kč (15 organizací) a za rok 1994 ve výši 1 275 718 Kč (8 organizací).

V současné době hrozí pohledávkám z roku 1992 promlčení, pokud k tomu již nedošlo.

7. Při hospodaření s pohledávkami státu vůči obyvatelstvu porušilo MZV ustanovení § 15 odst. 2 vyhlášky č. 119/1988 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Je-li dlužník v prodlení s placením dluhu, je organizace povinna vyúčtovat a vymáhat stanovené úroky z prodlení nebo stanovený poplatek z prodlení ...“,

a ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, které mimo jiné stanoví:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně ..., aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že MZV ve svém účetnictví neúčtovalo o příslušenství k pohledávkám státu ve výši stanovené pravomocným rozhodnutím soudů, tj. s 3% nebo 12% úrokem z dlužné částky od vzniku pohledávky do jejího zaplacení. V účetnictví byly pohledávky vůči obyvatelstvu převzaté po bývalém Federálním ministerstvu zahraničních věcí z let 1990 až 1992 ve výši 1 558 859,80 Kčs účtovány bez příslušenství.

8. Při hospodaření s pohledávkami státu, které souvisely s platebním výměrem Pražské správy sociálního zabezpečení, porušilo MZV ustanovení § 6 písm. e) vyhlášky č. 119/1988 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny zejména: ...

e) využívat právní prostředky k ochraně národního majetku, ... včas uplatňovat právo na náhradu škody proti těm, kteří za škodu odpovídají, a uplatňovat právo na vydání neoprávněného majetkového prospěchu proti tomu, kdo jej na úkor organizace získal.“

a ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně ..., aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že MZV u pohledávek v celkové výši 285 047 Kčs, které představovaly neoprávněně vyplacené dávky nemocenského pojištění z doby činnosti Federálního ministerstva zahraničních věcí v letech 1988 a 1990 (zjištěné kontrolou Pražské správy sociálního zabezpečení), nezajistilo jejich uznání řádně zjištěnými dlužníky ještě před promlčecí lhůtou. Dále nepostoupilo část pohledávek (vztahujících se ke slovenským občanům) Slovenské republice a dál účtovalo v účetnictví o plné výši pohledávek.

9. Při hospodaření s několika desítkami pohledávek převzatých po bývalém Federálním ministerstvu zahraničních věcí porušilo MZV ustanovení § 29 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., které stanoví:

„Účetní jednotky inventarizaci ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti.“

Ustanovení bylo porušeno tím, že MZV do doby ukončení kontroly (listopad 1994) neprovedlo dokladovou inventuru převzatých pohledávek, jak to ukládá ustanovení § 30 odst. 1 a 3 uvedeného zákona. Tam se mimo jiné stanoví:

„Skutečné stavy ... závazků se zjišťují inventurou ... dokladovou ...; tyto stavy se zaznamenávají v inventurních soupisech, které musí být podepsány osobou odpovědnou za provedení inventarizace.“

„Inventarizační rozdíly vyúčtují účetní jednotky do účetního období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a závazků.“

B. Diplomatický servis

1. Nehospodárnou realizací stavby Diplomatické čtvrti Troja v Praze (dále jen „DČ Troja“) porušil právní předchůdce DS - Správa služeb diplomatickému sboru (dále jen „SSDS“) ustanovení § 25

odst. 2 zákona č. 563/1990 Sb., o rozpočtových pravidlech federace, které mimo jiné stanoví:

„Rozpočtové a příspěvkové organizace jsou povinny dbát, aby ... plnily určené úkoly. Rozpočtové výdaje mohou organizace používat jen k určeným účelům, hospodárně a efektivně ...“

Pokračováním v nehospodárné realizaci stavby DČ Troja po roce 1992 porušila SSDS (do 31. září 1993, kdy se změnila na DS) a potom DS ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby ... plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejehospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků ...“

SSDS a následně DS se jako investoři stavby DČ Troja dopustily nehospodárnosti tím, že připustily a samy způsobily značné zvýšení celkových nákladů stavby. Rozpočtované náklady hrazené z investičních prostředků státního rozpočtu podle Schvalovacího protokolu o schválení úvodního projektu výstavby DČ Troja - I. stavba (schváleno Federálním ministerstvem zahraničních věcí v červenci 1989) a schváleného souhrnného rozpočtu z 3. března 1989 neměly přesáhnout částku 142 760 000 Kčs. Naproti tomu skutečné náklady od počátku výstavby do 30. září 1994 (stavba nebyla ještě ukončena) dosáhly již částky 363 635 000 Kč, tj. nárůst asi o 155 %. Zvýšení nákladů odůvodnil DS jednak růstem cenové hladiny, zavedením DPH a věcnými změnami způsobenými objektivní situací stavby. Kontrolou byly ale zjištěny i neodůvodněné změny oproti schválenému projektu.

Jednalo se například o:

- záměnu dřevěných podlahových roštů a palubkových podlah za kamennou dlažbu,
- záměnu dřevěných oken a balkonových dveří za plastové,
- změnu původního systému tepelněizolační fasády stříkaného TERFIXU za systém WOPFINGER,
- změnu vnitřních štukových omítek za sádrové,
- záměnu dřevěných garážových vrat za lamelové kovové s elektrickým pohonem a dálkovým ovládním,
- záměnu dřevěného materiálu pergol za plastové prvky EVERWOOD,
- záměnu původního materiálu střešní krytiny (živičné pláště) za krytinu BITUTHENE.

Jen tyto uvedené příklady způsobily zvýšení nákladů o 28 923 073 Kč.

2. DS při investorské činnosti, která vedla k neodůvodněnému zvýšení nákladů rozpočtových prostředků a k prodloužení doby výstavby, porušil ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky ...“

V souladu s tímto ustanovením a k jejich provedení vydalo v roce 1991 Ministerstvo financí ČR pod č.j. 113/39 466/91 Postup pro realizaci systému účasti státního rozpočtu na financování investic v působnosti České republiky (dále jen „Postup“) a tento zaslalo MZV dopisem č.j. 145/72 432/1993. Součástí Postupu je příloha č. 1 - Zásady dotační politiky České republiky (dále jen „Zásady“).

V článku IV. odst. 5 Zásad se stanoví:

„Investor je povinen neprodleně, pokud zjistí, že nedodrží plánovaný termín dokončení stavby nebo překročí rozpočtové náklady stavby v případech, kdy použil prostředky státního rozpočtu, zajistit podrobné zdůvodnění a předložit je ministerstvu financí ČR k dalšímu řízení.“

Postup byl s účinností od 1. března 1994 nahrazen Zásadami pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu pro pořizování investičního majetku, vydanými pod č. j. 112/13 462/1994 Ministerstvem financí (dále jen „Zásady 1994“). V článku 4 odst. 6 Zásad 1994 se obdobně výše uvedenému stanoví:

„Investor, pokud zjistí, že nedodrží stanovené podmínky (termín dokončení stavby, investiční náklady stavby ap.), je povinen zajistit podrobné zdůvodnění a předložit je neprodleně ministerstvu financí k dalšímu řízení.“

DS porušil uvedená ustanovení tím, že do doby ukončení kontroly, přestože došlo k překročení rozpočtových nákladů výstavby DČ Troja (viz bod 1) a k posunutí termínu dokončení stavby (původní termín byl duben 1993), nevypracoval a nepředložil podrobné zdůvodnění těchto změn Ministerstvu financí k dalšímu řízení.

3. Při poskytování prostředků ze státního rozpočtu dodavateli stavby DČ Troja porušila SSDS v období od září 1991 do května 1992 ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 563/1990 Sb., které stanoví:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze do konce rozpočtového roku a k účelům, na které byly státním rozpočtem federace určeny.“

Ustanovení bylo porušeno tím, že

- a) SSDS v uvedeném období vyplatila dodavateli v 19 případech zálohy formou tzv. splátkových listů v celkové výši 16 694 951 Kčs v rozporu s vyhláškou č. 37/1983 Sb., o fakturování a placení dodávek pro investiční výstavbu a dodávek geologických prací. Rozpor tkvěl v tom, že uvedená vyhláška zálohování dodavatelů v žádném případě nepřipouštěla. Vyhláška č. 37/1983 Sb. umožňovala hradit splátky formou splátkových listů pouze za provedené a odběratelem schválené (na základě zjišťovacího protokolu) dodávky pro investiční výstavbu. Vyhláška č. 37/1983 Sb. byla sice zákonem č. 103/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje Hospodářský zákoník, k 30. dubnu 1990 zrušena, avšak v článku III odst. 5 tohoto zákona se mimo jiné stanoví:

„U staveb zahájených před účinností tohoto zákona se při fakturování a placení, včetně poskytování splátek, postupuje podle dosavadní vyhlášky ... č. 37/1983 Sb. ... Organizace však mohou dohodnout namísto splátek poskytování záloh ...“

Vzhledem k tomuto znění a k tomu, že stavba DČ Troja byla zahájena již v říjnu 1989, byla SSDS povinna při úhradách výstavby dodržovat vyhlášku č. 37/1983 Sb. Ve věci dohody o zálohování dodavatele SSDS nepředložila doklad, ponechala hospodářskou smlouvu v původním znění a k zálohování používala nesprávně formu splátek splátkovými listy;

- b) ani v jednom případě vyplacených záloh (v celkové výši 16 694 951 Kčs) nebyly tyto zálohy vyúčtovány fakturami (ani dílčími) v tom roce, kdy byly zálohy vyplaceny.

4. Při úhradě faktur výstavby DČ Troja z období od dubna 1992 do ledna 1993 SSDS porušila ustanovení § 2 odst. 3 vyhlášky č. 37/1983 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Částka vystavené faktury ... musí odpovídat objemům skutečně provedených dodávek ...“

Ustanovení bylo porušeno tím, že SSDS uhradila dodavatelem předložené faktury z uvedeného období, aniž by byla schopna doložit, zda při fakturování provedených prací, na které byly ve 13 případech poskytnuty zálohy (v celkové výši 8 898 521 Kč), byly tyto zálohy od ceny provedených dodávek odečteny. Tento nedostatek vyplynul také z toho, že v uvedeném období byly vyhotovovány zjišťovací protokoly bez soupisu provedených prací.

5. Při vedení účetnictví o poskytnutých zálohách na výstavbu DČ Troja SSDS a DS porušily ustanovení § 7 odst. 1 a 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, které mimo jiné stanoví:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem ...“

Ustanovení bylo porušeno tím, že

- a) v roce 1992 nebyly poskytnuté zálohy správně evidovány. V roce 1991 byla na účtu č. 247.000 - poskytnuté zálohy správně zaúčtovány pouze jedna z devíti vyplacených záloh. Tato jedna záloha byla pak v únoru 1992 přeúčtována na účet č. 249.005 - vyplacené splátkové listy k ostatním nesprávně zaúčtovaným zálohám;

- b) DS nebyl schopen doložit, na jaký účel byly poskytnuty zálohy (ve výši 5 623 786 Kč) evidované ke dni 2. listopadu 1994 jako zůstatek účtu č. 052.001 - poskytnuté zálohy. Samostatný účet záloh byl zaveden až 1. ledna 1993;

- c) soupisy provedených prací (nutná součást splátkových listů a faktur, jak to vyžaduje ustanovení § 3 odst. 1 písm. i) a ustanovení § 9 odst. 3 vyhlášky č. 37/1983 Sb.) nebyly důsledně zpracovány podle členění v odbytovém rozpočtu a nedávaly správný obraz o objemu provedených dodávek investiční výstavby DČ Troja. Správnost výše splátek (záloh) nebo faktur nebylo tak možno ani následně kontrolovat.

6. Nedostatečným sledováním, jak jsou vedeny stavební deníky, DS jako investor (stavebník) porušil ustanovení § 53 odst. 5 vyhlášky č. 85/1976 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení a stavebního řádu, ve znění vyhlášky č. 378/1992 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Stavebník sleduje obsah stavebního deníku a k záznamům v něm uvedeným připojuje svá stanoviska ...“

Ustanovení bylo porušeno tím, že DS u dvou kontrolovaných stavebních deníků bytových objektů č. 006 a 007 nesledoval jejich obsah a neupozornil, že zhotovitel, který vedl stavební deník, nezapsal všechny důležité okolnosti týkající se stavby, zejména časový postup prací a odchylky od projektové dokumentace, jak to vyžaduje ustanovení § 53 odst. 4 zmíněné vyhlášky. DS jako stavebník nedbal na to, aby ve stavebních denících byly uváděny nasazené stroje, vykonané práce a pod. Denní záznamy byly až příliš stručné a nebyl v nich veden záznam o počtu pracovníků a o vykonané práci.

Závěrem je nutno k činnosti MZV týkající se předmětu této kontrolní akce uvést, že i při řešení otázek souvisejících s hospodařením s prostředky, které jsou mu svěřeny státním rozpočtem, nelze připustit porušování ustanovení § 24 zákona č. 2/1969 Sb., ve znění pozdějších předpisů (úplné znění zákon č. 69/1993 Sb.), podle kterého *„Ministerstva pečují o náležitou právní úpravu věcí patřících do působnosti České republiky; připravují návrhy zákonů a jiných obecně závazných právních předpisů; dbají o zachování zákonnosti v okruhu své působnosti a činí podle zákonů potřebná opatření k nápravě.“*

Nedostatečné plnění této povinnosti bylo patrné např. při řešení problémů tzv. delegátské sítě. I když šlo o problémy převzaté od institucí existujících před zřízením MZV, bylo nutné se s nimi beze zbytku vypořádat v souladu se současnou právní úpravou působnosti ministerstva.

V souladu s plánem kontrolní činnosti NKÚ kontrolní závěr vypracoval člen Úřadu Ing. Alexandr Růžek.